

Zamanın sürətinə özəl baxış

Hərdən elə bilirəm ki, zamanın sürətini hesablamaq mümkündür. Mənim bu fikrim kiməsə gülünc gələ bilər. Yaxud da absurd sayılar. Olsun, bundan o qədər də endişələnmirəm. Çünki özüməməxsus fikirdir. Necə deyirlər, özüm bilərəm, Allahım bilir. Amma bir həyat tərzimiz də var, gerçəklik də var. ondan heç birimiz kənara qaça bilmərik. Bax elə məni də zamanın sürəti ilə bağlı dediyim fikirlərə yönəldən həyat gerçəkliyidir...

Cəmi bir neçə gün bundan öncə, yəni sentyabrın 27-də biz Anım gününü qeyd etdik. Əslində bu həm də ŞƏRƏF günü idi. Bax o keçirdiyimiz anım gününün beş yaşı var.

Bu beş il o qədər sürətlə keçib ki, biz hələ də 30 il çəkdiqlərimizdən ayrılı bilməmişik. Deməli, 30 ilin vətənsizliyi biz qaçqın və köçkünlər üçün illərin piyada yerışı kimi şey oldu. Nə qədər qovmağa çalışsaq da, kəndimizdə deyilən kimi, dəhmərləsək də sürəti artmayıb o illərin. Yorğun dəvə kimi başını aşağı salıb gövşək vura-vura ömrümüzü baltalayıb. Aradabir zınqırov səsi də olub - o da ATƏT-in Minsk qrupu gələndə. O səsdən min xəyal düşmüşük. Elə bilmişik ki, gəliblər bizi evimizə qaytarmağa... Amma onlar gəlib tut arağından içib, donuz kababından yeyib, bizim də qoltuğumuza qarpız verib, çıxıb gediblər. Deyiblər oturun, gözləyin qarpız düşüb sınmasın. Mələmdur ki, səbrin də həddi var, gözləməyin də! Bu yerdə yadıma Ali Baş Komandanımızın məşhur sözləri düşür:

- Bizim səbrimiz hüdudsuz deyil!!!

Həqiqətən səbrimiz daşdı. Və 2020-ci ilin 27 sentyabrında daşan səbr vulkana, sunamiyə çevrildi. Xalq ayağa qalxdı. Sərkərdə ordunun yanında oldu. Dəmir yumruq başlara endi. Və yenə də...

Birinci Qarabağ müharibəsində doğulduğum kənddə ilk şəhid olanlardan biri - dayım oğlu Amil və atasının dayı nəvəsi Oktay oldu. Oktay şəhid olan günün yeganə övladı doğuldu. Onu torpağa tapşırıdım, xanımını doğum evinə. Amilin isə həmin gün nişan xonçası bağlı qaldı. Balaca bir kənddə neçə-neçə şəhid verdik.

*Yaddaşımda yazılıb
kırpiyimdə asılmış
şəklinə baxa-baxa
qarşında baş əyirəm.
Sənə "qardaş" - deyirəm.*

*Məndən güclü, dözümlü,
Məndən dizi bərk qardaş.
Biz indi didərginlik -
Sən etmədin tərək, qardaş,
doğulduğun torpağı.*

*Ölümün gözlərində şəklini görə-görə
O namərd güllələrə -
"Ana" - deyib bir kərə
Sinəni nişan verdin.*

*Məzarın yad əllərdə,
Ruhun əsir deyildir.*

*Sənin kimi igidlər tarixi abidədir -
Doğulduğun torpaqda.*

Bəli, Amil, Oktay və digər şəhidlərimiz Tuğu tərək etmədilər. Torpağı qucaqlayıb yatdılar. ...Sadəcə cismən.

Amma ruhları dolaşdı kəndimizi, evlərimizi... Və bir də kənddən oktyabrın son gecəsi qovulan bizlərin olduğu-sığındığı yerləri. Onda gözümlün önündə ata yurdum yandı, söndürə bilmədim. Onda havalanmış kimi yazdım ki:

*Yandı evim-eşiyim,
Yandı divarım-daşım...
İsit, qoyma üşüyüm,
İsit məni göz yaşım!..*

Amma göz yaşı da namərd çıxdı. 30 il isitmədi məni. Neçə-neçə doğmam vaxtsız köç etdi bu dünyadan. Atam son nəfəsində:

- Kaş Tuğda basdıra biləydin məni! - söylədi.

Mən isə fərsiz oğul kimi onun son istəyini də yerinə yetirə bilmədim. Bacardığım yazmaq, təsəlli vermək oldu. 30 ildə yazılanların hamısı, mənim düşüncəmə görə, ancaq təsəllidir. Çünki bütün yazıların əvvəlində və ya sonunda ən çox işlətdiyimiz "lazım gəlsə", "inşallah", "Allah qoysa"... və sairə... Və sizin hamınızın bildiyiniz digər sözlər idi. Deməli, övladın kiçik toynunda masabəyi ilə valideynlər də arzu edirdilər ki, inşallah övladımız Tuğda məktəbə gedər, Tuğda toyun edərək və s. Bax sözümlər də, yazımız da bunlardan ibarət idi. Erməni isə quduz it kimi hər gün ağız atırdı sərhədlərimizə. Düşmənlər snayperi susmaq bilmirdi. Beləcə 30 il səbr edə-ədə, sürünə-sürünə, ölə-ölə yol gəlirdik. Qarabağa isə ruhlar qayıdırdı....

2020-ci ilin 27 sentyabrı... 44 günlük müharibə... Təsəvvür edin ki, 44 gün 30 ilin günlərindən nə qədər sürətli, nə qədər cürətli və nə qədər qətiyyətli idi. Biz 30 ildə edə bilmədiyimizi 44 gündə övladlarımız, şəhid balalarımız etdilər. Onların arasında canımın bir parçası olan polkovnik Anar Şükürov da var. Xidmətdən artıq qulluq keçən Ramin Yunusov da..

Bu şəhidlər Tuğ işğal olanda əl boyda uşaqlar idi... Və mən də hələ illər öncə, yəni vətənsizliyin ən ağır zamanında yazmışdım ki:

*Uşaqlarım
Görməsin deyə
gecələr özümü asıram...
Qalırım
Boğula-boğula...
Amma səsimi qısıram.
Bax onda
bir anda
düşünürəm, Allah,
qısılırsa səsim,
tınıcırsa nəfəsim...
Günü-günə
öləziyirsə
arzum, həvəsim
tay onda...
nə demək qalır
mənim kimi oğula?!*

Bu şeir mənim ümitsiz, əlacsiz qaldığım anlarımdan diqtəsi idi. Bu elə diqtə idi ki, mənə həyatı haram edir, yaşamı absurda çevirirdi. Heç kimə heç nə deyə bilmirdim. Üstümə yeriyənlərə sadəcə susub baxırdım. Çünki onların haqlı və ya haqsız olduğunu hamı bilirdi. Bilənlər də susurdu. O susunluğu dəmir yumruq pozdu!..

Bu gün isə mən bir-bir adları yazıb doğmaların ürəyinin qaysağını qoparmaq istəmirəm. Çünki adlar sadalandıqca qələbəmiz sevincli göz yaşına bürünür. Mən isə göz yaşını heç vaxt sevmədim. Hətta o, mənə sevinc bağışlasa da! Çünki mən sevincdən ağlayanda danışa bilmirəm, boğuluram, dilim dolaşır. O dolaşan dilimlə, hiçqıran nəfəsimlə birçə onu demək istəyirəm ki, kaş həyatımızın uğurlar yüklü illəri 44 günün sürətində olsun, cürətində və qətiyyətində olsun. Onda biz şəhidlərimizin də, qazilərimizin də haqqını daha tez, daha layiqli şəkildə ödəyə biləcəyik.

*Bu payız ömrümün baharı oldu,
Gözü aydın olsun torpağın, daşın!..
QƏLƏBƏ əbədi vüqarı oldu -
Sildi Qarabağım gözünün yaşın!..*

*Səksəndi bu yurdun kövrək ürəyi,
Açdıq müjdə ilə nurlu sabahı!
Çıxardıb əynindən işğal köynəyini -
Xanın kəndi oldu İLHAM şəhəri!*

*Axır ki, duruldu yurdun səması -
Dualar selləndi şəhid adına!
Əsgər oğulların Vətən anası -
Təbəssüm sarıdı yaralarına!*

*Qürura bələndi Vətən büsbütün,
Ürəyim fərəhdən dalğa yarırdı...
Bayraq da yerinə qayıtdığı üçün -
Sonsuz fəxarətlə dalğalanırdı!!!*

Bu şeiri bayrağımız Xankəndinə sancılarda qələmə aldım. Özü də böyük sevgi və qürurla. O sevgini və o qüruru mənə şəhidlərimiz, qazilərimiz, silaha sarılan Vətən oğulları və bir də Dəmir Yumruq bağışlamışdı. Məhz bu anı yurdsuz yaşayanlar, torpağı işğalda olanlar, şəhid acısını yaşayanlar daha dəqiq duya bilirlər. Təbii olan bu prosesin mahiyyətində isə bütün Azərbaycan özünü ifadə edir. Çünki bütün Azərbaycan 30 il eyni acını bölüşmüş, eyni əzabı yaşamış, eyni ümidi alışıdırmağa, yandırmağa çalışmışdı. Nəhayət, yerdə qalmayan şəhid qanları Vətən torpağında çiçək açdı. bənövşələr kimi, qərənfillər kimi!..

Bəli, biz 30 il gözləsək də 44 gündə kimliyimizi sübut edə bildik. 200 ildən artıq zaman kəsiyində torpaqları yağmalanan bir xalq 44 gündə Azərbaycan sərhədlərini bütövləşdirə bildi. Bu, üçrəngli bayraq altında döyüşə gedən ərənlərin, bir də onlara yol göstərən, onların yanında olan sərkərdənin şücaəti idi!..

... Bilmirəm, zamanın sürəti ilə bağlı ağılımdan keçəni izah edə bilmədimmi? Və siz mənimlə razılaşırdınız mı? Hər halda bu da mənim üçün maraqlıdır...

